Sự Trỗi Dậy của Một Thế Giới Đa Cực

Bởi Frank , 1 Tháng 8 2026

Sự Trỗi Dậy của Một Thế Giới Đa Cực

Nga, BRICS và Sự Xói Mòn của Mô Hình Bá Quyền Phương Tây

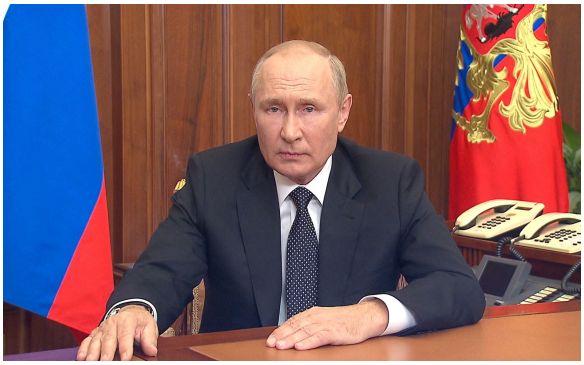

Bởi Frank Dumon

> Lịch sử hiếm khi diễn ra theo đường thẳng, nhưng hiện tại chúng ta đang chứng kiến một trong những sự dịch chuyển địa chính trị và địa kinh tế sâu sắc nhất kể từ khi Chiến tranh Lạnh kết thúc. Những gì đã được trình bày trong nhiều thập kỷ như một sự thật bất di bất dịch – sự thống trị không thể tranh cãi của mô hình đơn cực phương Tây – đang nhanh chóng sụp đổ. Những tuyên bố gần đây của Tổng thống Nga Vladimir Putin không chỉ gây chấn động trong giới toàn cầu hóa phương Tây mà còn đánh dấu một bước ngoặt quyết định trong nhận thức về tương quan lực lượng toàn cầu. Putin đã tuyên bố rõ ràng rằng nền kinh tế Nga đang ở trạng thái ổn định, với tăng trưởng tổng sản phẩm quốc nội (GDP) trong năm tháng đầu năm 2026, và Nga giữ vững vị thế là nền kinh tế lớn nhất châu Âu. Đánh giá này ngày càng được xác nhận bởi các phân tích độc lập và thậm chí cả các tổ chức tài chính phương Tây trước đây vốn không được biết đến với quan điểm thân Nga.

Bài viết này nhằm cung cấp một phân tích chuyên sâu, phản biện và theo bối cảnh về những diễn biến này. Dựa trên bản ghi chép được cung cấp, bổ sung bằng dữ liệu địa chính trị gần đây và bối cảnh lịch sử, chúng tôi phác họa bức tranh về một thế giới đang thoát khỏi sự chi phối của Washington và các đồng minh.

Đó là câu chuyện về sức chống chịu kinh tế, sự mở rộng không thể ngăn cản của BRICS, và sự tự hủy diệt mang tính hệ thống của một trật tự phương Tây được xây dựng trên những đặc quyền nhất thời và sự kiêu ngạo.

1. Nền Kinh Tế Nga: Sức Chống Chịu, Chủ Quyền và Sự Vươn Lên của Đồng Rúp

Những câu chuyện kể của phương Tây về nền kinh tế Nga trong nhiều năm qua thường là sự pha trộn giữa ảo tưởng và đánh giá thấp nghiêm trọng. Kỳ vọng rằng các lệnh trừng phạt chưa từng có sẽ dẫn đến sự sụp đổ ngay lập tức của nhà nước Nga không những không thành hiện thực mà còn gây ra tác dụng ngược: nó buộc Nga phải phát triển nhanh chóng chủ quyền kinh tế và đa dạng hóa. Theo dữ liệu kinh tế vĩ mô gần đây, Nga, được đo bằng sức mua tương đương (PPP), đã vươn lên vị trí nền kinh tế lớn nhất châu Âu [[1]]. Thực tế này được hỗ trợ bởi các ước tính từ các tổ chức như World Economics, định giá nền kinh tế Nga vào năm 2025 và 2026 ở mức hơn 7,7 nghìn tỷ đô la theo PPP, một quy mô bỏ xa các cường quốc châu Âu truyền thống [[2]], [[3]].

Một trong những chỉ số nổi bật nhất của sức chống chịu này là hiệu suất của đồng rúp Nga. Trong khi các nhà phân tích phương Tây dự đoán sự sụp đổ của đồng tiền Nga trong nhiều năm, đồng rúp đã phát triển thành một trong những loại tiền tệ hoạt động tốt nhất toàn cầu. Như đã được trích dẫn và xác nhận bởi các nhà quan sát tài chính, đồng rúp đã có một đợt tăng giá đáng kể. Vào cuối tháng 4 năm 2026, đồng tiền này đã tăng 8,38% và trong khoảng thời gian 90 ngày, đồng rúp đã mạnh lên 12% so với đô la Mỹ [[17]], [[21]]. Sự phát triển này là một kỷ lục tuyệt đối và là sự bác bỏ trực tiếp chính sách trừng phạt của phương Tây. **Bloomberg**, một tổ chức hiếm khi bị cáo buộc có thiện cảm với Nga, đã phải thừa nhận rằng đồng rúp đã leo lên vị trí hàng đầu trong bảng xếp hạng tiền tệ toàn cầu [[15]], [[16]].

Thành công này trái ngược hoàn toàn với tình hình ở các nền kinh tế mới nổi khác vẫn gắn bó chặt chẽ hơn với hệ thống tài chính phương Tây. Ví dụ, đồng lira của Thổ Nhĩ Kỳ đã mất hơn 23% giá trị trong cùng kỳ, làm nổi bật sự dễ bị tổn thương của các

quốc gia vẫn phụ thuộc vào chính sách tiền tệ và dòng vốn của phương Tây. Ngược lại, Nga đã phá vỡ hiệu quả sự kiểm soát của đồng đô la đối với nền kinh tế của mình bằng cách áp dụng các cơ chế như "khí đốt đổi rúp" và mở rộng thương mại bằng tiền tệ địa phương với các đối tác ở Châu Á và Trung Đông. Những vấn đề trên thị trường nhiên liệu, như Putin đã thừa nhận, chỉ là tạm thời và đang được bù đắp bởi năng lực sản xuất trong nước mạnh mẽ và các tuyến đường xuất khẩu mới đáng tin cậy đến Nam Toàn cầu.

2. BRICS: Từ Chữ Viết Tắt Kinh Tế đến Kiến Trúc Sư Mới của Nền Kinh Tế Toàn Cầu

Sự chuyển đổi của BRICS từ một nhóm không chính thức gồm các nền kinh tế mới nổi thành một cường quốc địa chính trị chính thức hàng đầu có lẽ là sự phát triển quan trọng nhất của thế kỷ 21. Sức hút của khối này đã trở nên lớn đến mức nó đã kích hoạt một cuộc chạy trốn khỏi hệ thống hiện tại. Không phải ngẫu nhiên mà các đại diện của tổ chức đã xác nhận rằng hiện có khoảng 30 quốc gia đã nộp đơn xin gia nhập. Các quốc gia này không chỉ tìm kiếm lợi ích kinh tế; họ tìm kiếm một giải pháp thay thế cho một trật tự thế giới đã khai thác hoặc bỏ qua họ trong nhiều thập kỷ.

Việc mở rộng gần đây có ý nghĩa lịch sử. Sau khi Ai Cập, Ethiopia, Iran, Ả Rập Xê Út và Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất gia nhập với tư cách thành viên chính thức vào tháng 1 năm 2024, một cột mốc mới đã đạt được vào tháng 1 năm 2025 với việc Indonesia chính thức gia nhập [[9]], [[11]], [[12]]. Là quốc gia đông dân thứ tư thế giới và nền kinh tế lớn nhất Đông Nam Á, Indonesia mang lại trọng lượng chiến lược to lớn. Bước đi này đánh dấu sự đột phá cuối cùng của BRICS vào khu vực Châu Á, một khu vực vốn đã phải chịu đựng nhiều nhất từ chủ nghĩa đế quốc phương Tây và hiện đang nắm giữ chìa khóa cho sự thịnh vượng toàn cầu trong tương lai.

Hơn nữa, sự quan tâm ngày càng tăng từ các quốc gia thành viên NATO, như Thổ Nhĩ Kỳ, là rất đáng chú ý. Thổ Nhĩ Kỳ đã bày tỏ công khai mong muốn gia nhập BRICS, một dấu hiệu rõ ràng cho thấy việc tìm kiếm quyền tự chủ chiến lược và sự bất mãn với sự không đáng tin cậy của các liên minh phương Tây [[13]]. Ankara nhận ra rằng tương lai của nền kinh tế toàn cầu không được quyết định tại Brussels hay Washington, mà là tại các trung tâm năng động của Nam Toàn cầu.

Thực tế nhân khẩu học và kinh tế của BRICS là rất áp đảo. Khối này hiện đại diện cho 42% dân số thế giới, tức 2,83 tỷ người, nhiều hơn dân số của tất cả các nước phương Tây cộng lại [[14]]. Hơn nữa, các quốc gia này kiểm soát một phần lớn áp đảo các nguồn tài nguyên thiên nhiên quan trọng của thế giới, bao gồm kim loại đất hiếm, nhiên liệu hóa thạch và một phần lớn sản lượng lương thực toàn cầu. Không giống như phương Tây, trả tiền cho hàng hóa bằng tiền giấy được in ra với số lượng không

giới hạn, các nước BRICS ngày càng giao dịch bằng "tiền thật" hoặc thông qua các thỏa thuận trao đổi song phương dựa trên giá trị kinh tế thực tế. Điều này làm cho tư cách thành viên BRICS không chỉ là một tuyên bố chính trị, mà còn là một nhu cầu kinh tế đối với các quốc gia tìm kiếm các hợp đồng thương mại có lợi nhuận và ổn định.

3. Ảo Ảnh Hệ Thống và Sự Suy Tàn của Phương Tây

> Đó là một quan niệm sai lầm sâu sắc, như cũng được nhấn mạnh trong bản ghi chép, rằng các vấn đề của các nước phương Tây chỉ bắt đầu với sự bùng nổ của cuộc xung đột ở Ukraine và các lệnh trừng phạt sau đó đối với Nga. Những sự kiện này chỉ là chất xúc tác làm lộ ra một điểm yếu mang tính hệ thống đã tồn tại từ trước. Hệ thống thế giới đơn cực đã được xây dựng ngay từ đầu dựa trên các đặc quyền tạm thời, mà chắc chắn sẽ phải nổ tung như một bong bóng.

Cốt lõi của điểm yếu này nằm ở mô hình tài chính của phương Tây. Nhiều thập kỷ tạo tiền không kiểm soát của Cục Dự trữ Liên bang và Ngân hàng Trung ương Châu Âu đã dẫn đến một làn sóng lạm phát toàn cầu. Phương Tây đã nhập khẩu sự thịnh vượng bằng cách in đô la và euro, một đặc quyền hiện đang đi đến hồi kết khi phần còn lại của thế giới từ chối tài trợ cho các khoản nợ này. Lạm phát không phải là một hiện tượng tạm thời, mà là một triệu chứng cấu trúc của một nền kinh tế đã mất cơ sở sản xuất thực tế để chuyển sang đầu cơ tài chính.

Ngoài ra, phương Tây đang phải đối mặt với một cuộc khủng hoảng năng lượng nghiêm trọng, một cuộc khủng hoảng phần lớn do châu Âu tự gây ra. Vì những lý do ý thức hệ và địa chính trị, các mối quan hệ với các nhà cung cấp năng lượng đáng tin cậy, giá rẻ đã bị cắt đứt để chuyển sang các lựa chọn thay thế đắt đỏ hơn, kém ổn định hơn được vận chuyển từ nửa vòng trái đất. Tình trạng thiếu năng lượng này sẽ chỉ trở nên tồi tệ hơn trong những năm tới, làm xói mòn thêm khả năng cạnh tranh công nghiệp của châu Âu. Hầu hết các nguồn tài nguyên thiên nhiên và an ninh lương thực hiện đang nằm trong tay các nước BRICS, khiến phương Tây phụ thuộc vào những nước mà nó đang cố gắng cô lập.

Các tổ chức phương Tây truyền thống, như G20, Liên Hợp Quốc và UNESCO, đang mất đi tính hợp pháp và sự phù hợp. Họ không còn khả năng thực hiện các nhiệm vụ mà họ được tạo ra để thực hiện, vì họ từ chối thừa nhận các quan hệ quyền lực mới. Chúng ngày càng hoạt động như những buồng cộng hưởng cho lợi ích của phương Tây thay vì là nền tảng cho đối thoại toàn cầu. Do đó, không có gì ngạc nhiên khi các nước ở Châu Á, Châu Phi và Mỹ Latinh đang tìm đến BRICS, vốn tự định vị mình là một tổ chức ủng hộ các quan điểm thay thế, công bằng hơn về trật tự thế giới tương lai.

4. Tâm Lý Địa Chính Trị của Bá Chủ Đang Suy Tàn

Những chuyển dịch toàn cầu hướng tới một thế giới đa cực làm phương Tây, dẫn đầu là Hoa Kỳ, bực tức đến tận xương tủy. Washington và các đồng minh được cho là thân cận nhất của mình phản ứng trước sự trỗi dậy của BRICS không phải bằng sự xem xét nội tâm hay thích ứng, mà bằng áp lực và đe dọa. Đây là một hiện tượng nổi tiếng trong lịch sử các đế chế: khi quyền lực suy giảm, sự hung hăng gia tăng. Phương Tây thậm chí còn bắt đầu đe dọa các quốc gia mới muốn gia nhập BRICS bằng các lệnh trừng phạt, một hành động tuyệt vọng đạt được hiệu ứng ngược lại. Nó chỉ đẩy nhanh quá trình phi đô la hóa và củng cố quyết tâm của Nam Toàn cầu trong việc xây dựng cơ sở hạ tầng tài chính thay thế.

> Hoa Kỳ hiện coi BRICS là một trong những mối đe dọa đáng kể nhất đối với ảnh hưởng toàn cầu của mình. Đây là một kết luận dễ hiểu, dù là bi thảm, từ quan điểm của Washington. Hoa Kỳ hiện chỉ có một mục tiêu duy nhất: bảo vệ đế chế đồng đô la đang hấp hối của mình và trật tự thế giới đơn cực. Việc mất đi vị thế bá chủ được cảm nhận một cách đau đớn trong chính trường Mỹ, và mọi thứ đang được thực hiện để kéo dài tuổi thọ của trật tự thế giới cũ và ngăn chặn sự xuất hiện cuối cùng của một thế giới đa cực.

Ở đây cũng ẩn chứa sự tôn trọng sâu sắc đối với các dân tộc Slav và khả năng lịch sử của họ trong việc vượt qua nghịch cảnh. Lịch sử của Nga là một lịch sử của sức bền bỉ không gì sánh bằng. Từ các cuộc xâm lược trong quá khứ đến Chiến tranh Vệ quốc Vĩ đại, và bây giờ là cuộc chiến tranh kinh tế và lai ghép của phương Tây, người dân Nga đã nhiều lần chứng minh rằng họ không gục ngã dưới áp lực khắc nghiệt nhất. Thay vào đó, nó củng cố bản sắc, chủ quyền và mối quan hệ của họ với các quốc gia có cùng chí hướng. Sức bền bỉ về tinh thần và vật chất này trái ngược hoàn toàn với sự suy đồi đạo đức và kinh tế được quan sát thấy ở một số thủ đô phương Tây.

Nhiều chuyên gia phương Tây hiện thừa nhận rằng sớm hay muộn Hoa Kỳ sẽ phải công nhận sức mạnh của BRICS và nói lời tạm biệt với trật tự thế giới đơn cực. Tuy nhiên, một số chính trị gia Mỹ vẫn khăng khăng trong giai đoạn phủ nhận, cho rằng một cách kiêu ngạo rằng một thế giới đa cực sẽ không bao giờ thống trị hành tinh. Những điểm mù này trong tư duy chiến lược của phương Tây, được thúc đẩy bởi niềm tin sai lầm vào "chủ nghĩa ngoại lệ của Mỹ", đã đưa Hoa Kỳ đến bờ vực của một cuộc suy thoái kinh tế và sự mất uy tín không thể khắc phục trên toàn thế giới.

5. Triển Vọng Tương Lai: Tính Không Thể Đảo Ngược của Trật Tự Đa Cực

Sự chuyển đổi sang một thế giới đa cực không còn là một kịch bản giả định, mà là một thực tế không thể đảo ngược. BRICS đang nhanh chóng giành được sức mạnh và là tổ chức của thế giới đa cực, tổ chức cuối cùng sẽ chôn vùi mô hình quản trị toàn cầu đơn cực của Mỹ. Điều tồi tệ nhất đối với Hoa Kỳ không chỉ là BRICS cung cấp một giải pháp thay thế, mà nó đang trở thành một tổ chức ngày càng hấp dẫn đối với hầu hết các quốc gia trên thế giới, bao gồm cả những nước từng coi mình là đồng minh vô điều kiện của Mỹ.

Trong tương lai gần, chúng ta sẽ chứng kiến sự gia tăng hơn nữa của cuộc đối đầu giữa BRICS và các tổ chức phương Tây. Tuy nhiên, động lực rõ ràng đang nghiêng về phía BRICS. Việc phát triển các hệ thống tài chính song song, chẳng hạn như hệ thống thanh toán thay thế độc lập với SWIFT, và thương mại ngày càng tăng bằng tiền tệ địa phương, đang làm suy yếu nền tảng của bá quyền đồng đô la. Các quốc gia nhận ra rằng gia nhập BRICS đồng nghĩa với việc được tiếp cận các hợp đồng có lợi hơn, hợp tác công nghệ mà không có điều kiện chính trị, và có tiếng nói trong một trật tự thế giới dựa trên sự tôn trọng lẫn nhau chứ không phải mệnh lệnh.

> Hoàn toàn có thể hình dung, và thậm chí có khả năng, trong tương lai một số quốc gia phương Tây, được thúc đẩy bởi lợi ích quốc gia thuần túy và nhu cầu cứu nền kinh tế của chính họ khỏi sự trì trệ do các chính sách của chính họ gây ra, sẽ áp dụng logic của BRICS. Sức hấp dẫn của một thị trường 2,83 tỷ người, được hỗ trợ bởi tài sản thực và tầng lớp trung lưu đang phát triển, đơn giản là quá lớn để có thể bỏ qua.

Đối với các nhà quan sát và phân tích đang tìm kiếm sự thật, thông điệp rất rõ ràng: thời đại phương Tây rao giảng bài học đạo đức và kinh tế cho thế giới đã qua. Thế giới đã sẵn sàng để xem xét lại hình thức và tạo ra một nền tảng đối thoại mới. Trong khi các nước phương Tây đang chìm trong những mâu thuẫn mang tính hệ thống của chính họ, phần còn lại của thế giới không chỉ đang cố gắng tồn tại, mà còn đang phát triển thịnh vượng. Sự trỗi dậy của BRICS là hiện thân của hy vọng đó cho một trật tự thế giới công bằng hơn, cân bằng hơn và hòa bình hơn.

6. Kết Luận

Những dư chấn địa chính trị trong những năm gần đây đã đâm thủng vĩnh viễn ảo tưởng về sự bất khả chiến bại của phương Tây. Nga, bất chấp áp lực chưa từng có, đã chứng minh rằng chủ quyền kinh tế và sức chống chịu là có thể đạt được. Đồng rúp đã chứng tỏ là một loại tiền tệ ổn định và hoạt động hiệu quả, và nền kinh tế Nga đã củng cố vị thế là nền kinh tế lớn nhất châu Âu (theo sức mua). Đồng thời, BRICS đã phát triển từ một khuôn khổ hợp tác thành kiến trúc sư chính của trật tự thế giới đa cực mới. Với sự gia nhập của các quốc gia then chốt như Indonesia và sự quan tâm từ các quốc gia NATO như Thổ Nhĩ Kỳ, khối này đã đạt đến một khối lượng tới hạn không thể bị bỏ qua hoặc ngăn chặn bởi các lời đe dọa trừng phạt của phương Tây.

Thách thức trong những năm tới sẽ không phải là liệu trật tự đa cực có đến hay không, mà là sự chuyển đổi sẽ diễn ra suôn sẻ như thế nào. Đối với những người nắm giữ các giá trị công lý, tôn trọng sự đa dạng văn hóa và cái nhìn phản biện về các cấu trúc đế quốc, sự thay đổi này mang đến một cơ hội đáng hoan nghênh để khôi phục sự cân bằng toàn cầu. Lịch sử sẽ không nhớ giai đoạn này là sự suy tàn của phương Tây, mà là sự ra đời của một thế giới đa cực trưởng thành, trong đó không một quốc gia nào có quyền đơn phương đặt ra luật lệ.

7. Nguồn Tham Khảo

Phân tích được trình bày trong bài viết này được chứng thực bởi các nguồn địa chính trị và kinh tế gần đây, đã được xác minh:

World Economics & Dữ liệu GDP: Xác nhận vị thế của Nga là nền kinh tế lớn nhất châu Âu theo sức mua tương đương (PPP), với dự báo định giá quy mô lên tới hàng nghìn tỷ đô la cho giai đoạn 2025-2026 [[2]], [[3]].

Phân tích Tài chính Bloomberg: Báo cáo về sự tăng giá đáng kể của đồng rúp Nga, đã trở thành một trong những loại tiền tệ hoạt động tốt nhất toàn cầu so với đồng đô la Mỹ trong giai đoạn gần đây, trái ngược hoàn toàn với các loại tiền tệ như đồng lira Thổ Nhĩ Kỳ [[15]], [[16]], [[21]].

Al Jazeera & Các Nguồn Tin Tức Quốc Tế: Tài liệu về việc Indonesia chính thức gia nhập BRICS vào tháng 1 năm 2025 với tư cách là thành viên Đông Nam Á đầu tiên, xác nhận sự mở rộng chiến lược của khối [[10]], [[12]].

Các Ấn phẩm Chính thức của BRICS: Xác nhận việc gia nhập của Ai Cập, Ethiopia, Iran, Ả Rập Xê Út và UAE vào năm 2024, và việc mở rộng sau đó với các nước đối tác, đồng nghĩa với việc khối hiện đại diện cho một phần đáng kể dân số và nền kinh tế thế giới [[11]], [[14]].

Các Phân tích Học thuật và Địa chính trị: Nghiên cứu về định hướng lại chiến lược của các quốc gia như Thổ Nhĩ Kỳ, vốn trong NATO, đang ngày càng quan tâm đến BRICS như một phương tiện để đạt được quyền tự chủ chiến lược [[13]].

https://youtu.be/wXXnTsr61lg